

kiEMT: verkeersleider voor duurzaam Gelderland

Hoe een regionaal (bedrijfs)netwerk
gemeenten kan ondersteunen

Anne Marie Voskamp, KplusV, Arnhem

Waarom niet je duurzaamheidsdoelstellingen als gemeente koppelen aan het verbeteren van de economie in eigen omgeving? In Gelderland nam het bedrijfsleven het initiatief voor de oprichting van stichting kiEMT: een uitgebreid netwerk waarin vele grote en minder grote ondernemingen, onderzoeks- en onderwijsinstellingen rond energie- en milieutechnologie én overheden elkaar vinden. Steeds meer gemeenten sluiten zich aan bij de stichting. Wat levert het dan op?

» Henk Wijnsma, hoofd EZ bij gemeente Apeldoorn: 'Je ziet dat kiEMT werkt doordat het een stichting is voor en door vooral het bedrijfsleven, zonder allerlei vage intermediairs of algemene dienstverleners.' Apeldoorn ondersteunt de stichting gezamenlijk met Deventer, Zutphen, Brummen, Voorst, Lochem en Epe (Stedendriehoek). 'Energie is een van onze speerpunten en samen met kiEMT versterken we het contact met bedrijven in deze sector. We krijgen *feedback* van hen over hoe we een en ander kunnen stimuleren. Daar heb je wat aan. En we zijn beter op de hoogte van hoe innovatief onze regio is. Zo kwamen we erachter dat Reewoud Energietechniek, nota bene een bedrijf uit onze eigen gemeente, oplaadpalen voor elektrische auto's ontwikkelt. Dat wil je als gemeente

kiEMT: hoe zit het in elkaar?

kiEMT is een netwerk van en door de 4 O's in de regio: (relevante) ondernemers, overheden en onderwijs- en onderzoekinstellingen. kiEMT bestaat inmiddels uit 145 aangesloten partijen, waaronder gemeenten als Arnhem, Nijmegen, Apeldoorn, Zutphen en Deventer, onderwijs- en kennisinstellingen zoals Radboud Universiteit, Hogeschool Arnhem-Nijmegen, Saxion Hogescholen, maar ook de Kamer van Koophandel, Akzo Nobel, Alliander, KEMA, Ballast Nedam en vele kleine en middelgrote ondernemingen op energie- en milieugebied.

De stichting organiseert jaarlijks diverse bijeenkomsten, gericht op het verstevigen van het netwerk en daarmee kennisuitwisseling en samenwerking. Het projectbureau dat kiEMT vorm heeft gegeven en de activiteiten organiseert, KplusV organisatieadvies, scout en screent daarnaast startende innovatieve ondernemers rond energie en milieutechnieken. Ook heeft het bureau een belangrijke bemiddelende rol tussen de aangesloten partijen (kennismatches) en begeleidt het bureau de start-ups en doorstarten. De kosten worden gedragen door alle aangesloten organisaties. Voor meer informatie, zie www.kiemt.nl.

weten. Maar ook heeft kiEMT-participant Remeha uit onze gemeente een verwarmingsketel ontworpen die ook elektriciteit levert. Die wordt nu getest in een Apeldoornse wijk. En samen met kiEMT praten we met bedrijven over oplossingen rond duurzaamheid, zoals installatiebureaus en ingenieursbureaus. Dat werpt natuurlijk vruchten af om Apeldoorn in 2010 Energie neutraal te kunnen krijgen.'

Van idee naar BV

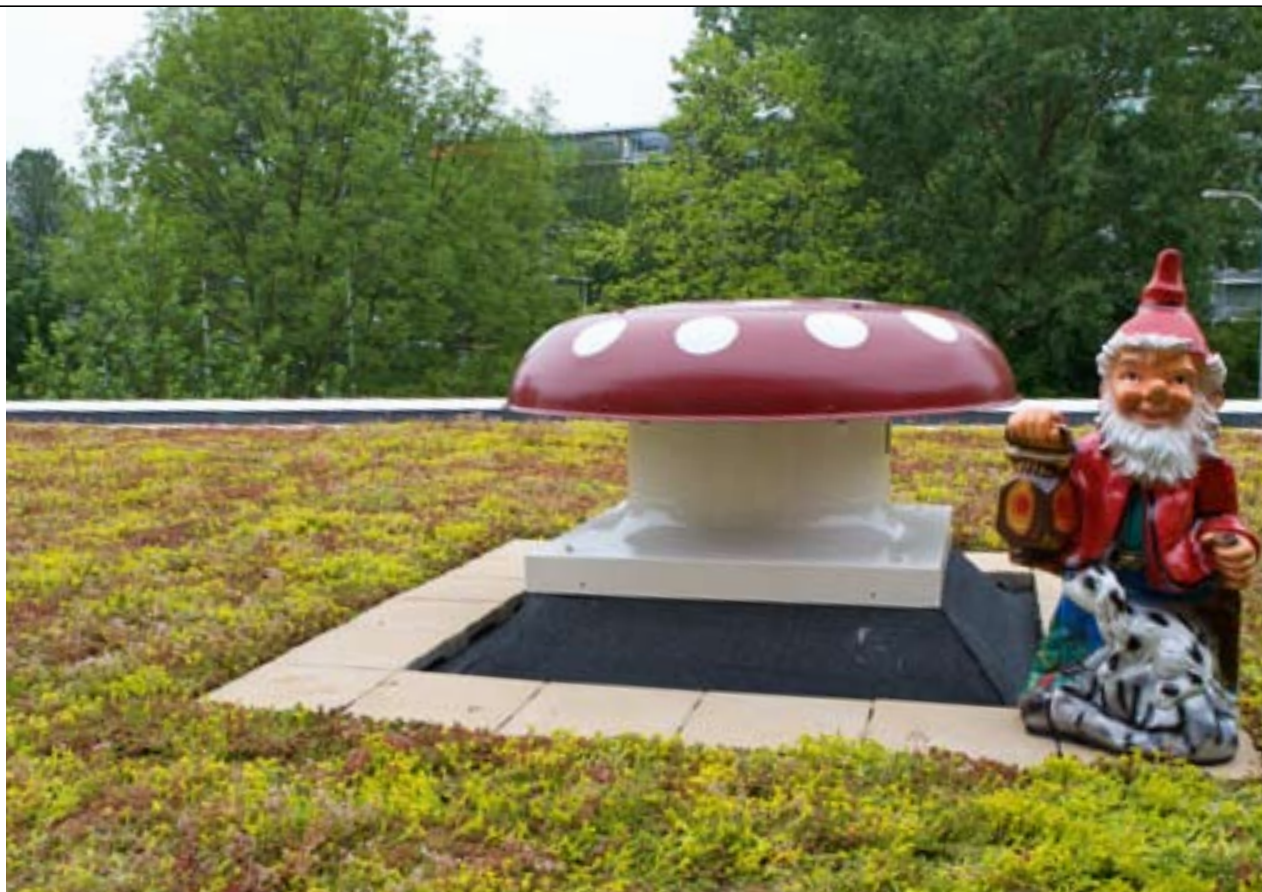
De gemeente Arnhem ondersteunt kiEMT al vanaf de wieg (concept- en projectfase). Marc de Kroon, senior adviseur Economische Zaken in Arnhem: 'We zijn één van de initiatiefnemers. Arnhem is van oudsher een energiestad en geldt als knooppunt voor 'elektrisch Nederland'. Die bodem biedt vandaag de dag goede kansen voor verdieping: (door)ontwikkeling van innovatieve producten en het praktisch toepassen daarvan, met inmiddels ook waterstof- en brandstofceltechnologie als belangrijke pijlers. Goed voor het milieu, goed voor de economie.' Eén van de redenen voor onze ondersteuning van kiEMT is dat bij verschillende ondernemingen en instellingen goede innovatie-ideeën toch op de plank blijven liggen. Zonde eigenlijk, maar ja, als het je core business niet is, krijg je dat toch. Om dan toch van 'idee naar BV' te gaan, biedt het netwerk van kiEMT goede mogelijkheden. Zo zijn inmiddels al ruim 35 nieuwe bedrijven en innovatieve bedrijfsactiviteiten in onze regio gestart. Met succes.'

Arnhem goed op stoom

De Kroon ziet dat de lokale wereld van innovaties rond duurzame energie- en milieuplossingen op koers ligt en zich gestaag doorontwikkelt. Arnhem kent natuurlijk al grote organisaties met veel kennis rond energie en milieu, zoals KEMA, TenneT, Alliander, AkzoNobel, Arcadis, Grontmij en Hogeschool Arnhem Nijmegen. De gemeente ziet graag nog meer samenwerking tussen dergelijke ondernemingen onderling én met kleinere innovatieve bedrijven. 'Daarvoor heeft kiEMT een belangrijke netwerkfunctie. Zo heeft ze een belangrijke rol gespeeld in de samenwerking rond de bouw van het House of Energy van Cumae, een showcase van aanwezige kennis op het gebied van energie- en milieutechnologie in regio Arnhem. In dat kantoorgebouw van de toekomst is een groot aantal innovatieve energiesystemen samengebracht door zowel grote als kleine ondernemingen. Het Arnhemse Helianthos, een dochteronderneming van Nuon/ Vattenfall, kon bijvoorbeeld flexibele zonnecellen leveren. Maar ook de kleinere ondernemingen werkten mee, zoals Silent Motor Company die samen met het eveneens in Arnhem gevestigde NedStack een innovatief brandstofcelsysteem leverde. Silent Motor is één van de ruim dertig ondernemingen die door kiEMT zijn geholpen bij de start-up of doorontwikkeling en zij timmeren nu ook op Schiphol aan de weg met zero-emissie bagagevervoer. En NedStack is van de onafhankelijke organisaties inmiddels de grootste fabrikant van brandstofcellen in Europa.'

Ferry Hollinger (links op de foto), voorzitter van Greenport Arnhem Nijmegen, over de participatie in kiEMT: 'Onze tuinbouwregio, waarbinnen het nieuwe glastuinbouwcentrum Bergerden valt, is koploper in de technologie van de energieleverende kas en andere vooruitstrevende energieontwikkelingen. Daarmee hebben wij kiEMT iets te bieden. Maar de tuinbouwsector moet en kan nog schoner en duurzamer produceren. En daarvoor moeten we, zeker ook waar het energie- en milieuvraagstukken betreft, over onze vertrouwde grenzen heen kijken.' In het midden van de foto Harry de Vries, voorzitter van kiEMT.

Groendak op de Jan Hovingflat te Arnhem. Het dak is gerealiseerd door ELRO dakbedekking uit Apeldoorn (een van de participanten van stichting kiEMT) in opdracht van Woonzorg Nederland.

Kruisbestuiving

Gert-Jan Jongerden, directeur van het genoemde Helianthos (flexibele zonnecellen), ervaart ook de waarde van het netwerk voor de regio. 'Inmiddels zijn er zo veel organisaties bij betrokken, dat het steeds interessanter wordt. Het netwerk breidt zich als een olievlek uit, ook over de provinciegrenzen.' De stichting heeft een ondersteunende rol gespeeld bij de verhuizing van Helianthos naar de Kleefse Waard, het industrieterrein in Arnhem waar steeds meer innovatieve bedrijven zich vestigen. 'Helianthos is dankzij kiEMT in contact gekomen met voor ons interessante partijen, bijvoorbeeld een dakinstallatiebedrijf dat zich specialiseert in het installeren van flexibele zonnecellen. En als leden voorzien we elkaar regelmatig van tips. Het is een alert netwerk, vind ik.' En de gemeente? Wat kan die voor Helianthos betekenen? 'Arnhem is een actieve gesprekspartner. Met elkaar denken we na over hoe we mogelijkheden van energie-innovatie zo snel mogelijk kunnen toepassen. Arnhem is vanouds Nederlands elektriciteitsstad. Nu is het de kunst om met hulp van kiEMT de handen ineen te slaan om duurzame elektriciteit op grote schaal toe te gaan passen in de gebouwde omgeving. Voor Helianthos is het daarbij van belang om nu vlot te kunnen investeren in productiecapaciteit van de zonnefolie zodat het bedrijf ook commercieel zijn plaats op de mondiale markt kan veroveren. Het regionale netwerk is hiervoor een wezenlijke broedplaats.'

Informatiebron om de hoek

Bedrijven vinden elkaar dus, ze werken samen met elkaar en met onderzoek- en onderwijsinstellingen. Marc de Kroon: 'We willen als gemeente en als regio maatschappelijk én economisch betekenis hebben. Het Zuiden heeft dan Energy Hills, het Noorden heeft Energy Valley. In onze regio is kiEMT de belangrijke verbindende partij. Arnhem wil ook graag een rol spelen in het goed laten functioneren van het netwerk. Zo zijn we 'founding father' bij de opzet geweest, ondersteunen we financieel en spelen we een actieve rol bij de netwerkbijeenkomsten. Maar ook ondersteunen we de branche door bedrijven op de stichting te wijzen en soms zelf al *matches* te maken door contacten te leggen tussen - voor elkaar interessante - collega EMT-bedrijven (Energie- en Milieutechnologie).'

'Zo'n vruchtbaar netwerk is goed voor bedrijvigheid in de regio, de aantrekkingskracht voor andere bedrijven en startende innovatieve ondernemers, en goed voor de werkgelegenheid van vandaag en morgen', vervolgt Marc de Kroon 'Wij werken dan ook graag mee aan promotie van de ontwikkelingen richting Den Haag bijvoorbeeld.' En als afnemer? 'Waar we goede mogelijkheden zien, werken we natuurlijk mee. Als afnemer en als facilitator. Zo doen we bijvoorbeeld mee aan de ontwikkeling van een openbaar waterstoftankstation en een waterstofelektrische bus. En voor de verdieping in ons duurzaamheidsbeleid weten we de bedrijven ook te vinden.'

Daarvoor heb je naast zon, wind en biomassa ook informatiebronnen nodig, concreet toepasbare kennis en vernieuwende toepassingen. En in deze regio zijn die ruim voorhanden.'

Henk Wijnsma van de gemeente Apeldoorn: 'Zo zie je maar, als bedrijven zelf zo'n initiatief oppakken en managen, dan is de slagingskans aanzienlijk groter dan wanneer de overheid een dergelijk initiatief neemt. Dan gaat het, eerlijk gezegd, voor de bedrijven toch vaak vooral om subsidies. Ook handig en ondersteunend, maar lang niet zo vruchtbaar. Ook voor ons.' <<

Website
www.kiemt.nl